

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2020. szeptember 24.

Az Európai Számvevőszék áttekintette, hogy a 2008–2012. évi válságokra adott uniós válasz hogyan fokozta a pénzügyi szektor ellenálló képességét

A COVID-19 világjárvány hatása messze meghaladja a 2008–2012. évi pénzügyi és államadósság-válság hatását, és gazdasági következményei mindegyre tovább gyűrűznek. Az „intelligens helyreállításhoz” tanulnunk kell a legutóbbi válságból, és szem előtt kell tartanunk a feltárt hiányosságokat. Az Európai Számvevőszék ma tette közzé legfrissebb áttekintését, amelyben számba veszi az Unió gazdasági és pénzügyi struktúrájában az elmúlt évtizedben bekövetkezett fejleményeket, és rámutat a fennmaradó kihívásokra, a lehetséges kockázatokra és a szakpolitikai hiányosságokra.

A 2008–2012. évi pénzügyi világválság és az abból fakadó gazdasági és euróövezeti államadósság-válság hosszú távú hatást gyakorolt a növekedésre és a költségvetési stabilitásra az Unióban. Ezt a hatást csak fokozták az Unió pénzügyi rendszerének hiányosságai, a szakpolitikai eszközrendszer és a nyomon követési és szabályozási környezet elégtelensége, valamint az euróövezet intézményi felépítésének befejezetlensége. A COVID-19 világjárvány jelenleg nagy próbatételnek teszi ki az Unió gazdasági és pénzügyi struktúrájának ellenálló képességét, mind a gazdasági hatás nagyságrendje, mind pedig a közpénzből finanszírozandó válaszlépések szempontjából.

„Fontosnak tartjuk, hogy egy évtizeddel a globális pénzügyi válság után számba vegyünk az uniós válaszlépéseket – jelentette ki Ivana Maletić, az áttekintésért felelős számvevőszéki tag. – A COVID-19 válság gazdasági sokkhatása jóval nagyobb, mint a 2008-as válságé volt, de az akkori tanulságok figyelembevételével segíthet választ adni a jelen kihívásaira is.”

Az áttekintésben, amely más érintett uniós és nemzetközi szervezetek által végzett korábbi ellenőrzésekre és elemzésekre támaszkodik, a számvevők megjegyzik, hogy az elmúlt években javult a pénzügyi válságok kezelésére szolgáló uniós eszköztár. Az Unió uniós szintű felügyeleti szerveket hozott létre a pénzügyi szektorban, szigorította a bankok szabályozását és felügyeletét, és létrehozta

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által közzétett áttekintésről. Az áttekintés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

a rendezett bankszanálás keretét. Ezek az intézkedések segítettek a bankfelügyelet és -rendezés terén 2009-ben tapasztalt egyes hiányosságok kezelésében. Megkezdődött a bankunióval és a tőkepiaci unióval kapcsolatos munka is. A számvevők azonban arra is rámutatnak, hogy a következő kihívások továbbra is fennállnak:

- a bankok alacsony nyereségessége és problémás szanalhatósága, a nemteljesítő hitelek magas (bár csökkenő) szintje egyes tagállamokban, valamint a bankokra vonatkozó nemzeti fizetésképtelenségi jogszabályok fragmentáltsága;
- a hitelezési veszteségek miatt potenciálisan bizonytalanabb pénzügyi rendszer, a COVID-19 válság által okozott recesszió időtartamától és mértékétől függően;
- a felügyelet tagállamok közötti egységesítésére irányuló jelentős erőfeszítések ellenére az egymással ütköző nemzeti és uniós érdekek kezelése nem hatékony, és fennmaradt a szabályozási arbitrázs problémája, amint azt a Számvevőszék kifejezetten az uniós felügyeleti hatóságokra (EBH, EIOPA és ESMA) vonatkozó korábbi ellenőrzései is megállapították;
- a rendszerszintű pénzügyi kockázatok feltárására szolgáló uniós eszközök eddig főként a bankszektorra vonatkoztak, míg a biztosítási ágazatra, a nyugdíjalapokra és a nem banki pénzügyi közvetítőkre vonatkozó makroprudenciális keret kevésbé fejlett, és uniós szinten továbbra is folynak róla a viták.

A számvevők arra is rámutatnak, hogy ha az Unió teljesíteni akarja a pénzügyi szektor védelmére, felügyeletére és megerősítésére irányuló ambiciózus célkitűzéseit, akkor azokhoz megfelelő költségvetési forrásokat és személyi feltételeket kell hozzárendelnie, valamint arra, hogy ki kell teljesíteni a tőkepiaci uniót és a bankuniót (amelynek még hiányzik a harmadik pillére).

A 2008. évi válságot megelőzően egyes tagállamokban az államháztartás felügyelete és ellenőrzése gyenge volt, a költségvetési tartalék alacsony, a gazdaságpolitikákat pedig uniós szinten nem hangolták össze megfelelően. Mutatkoznak párhuzamok a 2020-es helyzettel, hiszen most is fennáll a kockázat, hogy tovább mélyülnek a tagállamok közötti gazdasági különbségek, illetve hogy a COVID-19 válság miatt súlyos mértékben megnő a költségvetési hiány és az államadósság, mivel a válság jelentős nyomást gyakorol az államháztartásokra. A számvevők leszögezik, hogy ha egy tagállamban a pandémiát megelőző időszakban magas volt az adósságszint, az sebezhetőbbé teszi a tagállamot, és jelentős mértékben befolyásolja azon képességét, hogy szakpolitikákat hajtson végre, vállalkozásokat támogasson vagy általános szociális támogatást nyújtson.

A COVID-19 válság által az uniós gazdaságokra és pénzügyekre gyakorolt hatások leküzdése felé vezető út további intézményi és szakpolitikai válaszlépéseket fog hozni. Amint azt a költségvetési politikák uniós összehangolására vonatkozó korábbi ellenőrzéseink során észrevételeztük, az uniós szintű gazdasági kormányzás egyre összetettebbé válik, és a szabályoknak nehéz érvényt szerezni. Ez a helyzet a Bizottság és a Tanács részéről nagyfokú mérlegelést és szakértői megítélést követel meg, a tagállamok részéről pedig sokkal több erőfeszítést az Unió által ajánlott reformok végrehajtása érdekében.

A szerkesztők figyelmébe

A Bizottság előrejelzése szerint az uniós GDP 2020-ben várhatóan 7,4%-kal (az euróövezetben 7,7%-kal) csökken, nagyobb mértékben, mint a 2008–2012-es válság idején bármikor. Az, hogy az Unió ideiglenes mentességet adott az állami támogatási szabályok alól és aktiválta a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezését, lehetővé tette a tagállamok számára, hogy azonnali támogatást nyújtsanak a vállalkozásoknak és a fiskális politikának. Emellett az Unió új költségvetési eszközöket hozott létre a tagállami helyreállítás támogatására, valamint az Unió belső piacának és az euró stabilitásának védelmére. Ezen eszközök közé tartozik a 750 milliárd euró értékű

Európai Helyreállítási Eszköz, amelynek központi eleme az új uniós Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, valamint az összesen 540 milliárd euró értékű három biztonsági háló.

A „*Hogyan vette figyelembe az Európai Unió a 2008 és 2012 közötti pénzügyi és államadósság-válság tanulságait?*” című számvevőszéki áttekintés 23 uniós nyelven elérhető az Európai Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu). Az áttekintés nem ellenőrzés, hanem az adott kérdéssel kapcsolatos tényeket bemutató dokumentum. Legfrissebb áttekintésünk tájékoztatást ad a COVID-19 válságra adott első válaszokról, kiegészítve azt a Számvevőszék más COVID-19-témájú munkáinak eredményeivel. Ilyenek többek között a következőkről adott véleményei: a [közös rendelkezésekről szóló rendelet \(CPR\)](#), a [REACT-EU](#), a [Méltányos Átállást Támogató Alap](#) és a [Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz](#). A COVID-19-re a közegészségügy, illetve a gazdaság terén adott szakpolitikai válaszhoz való uniós hozzájárulás két hamarosan megjelenő áttekintésünk témája lesz. A világválság kapcsán hozott számvevőszéki intézkedésekről [itt](#) található tájékoztatást.

A sajtó rendelkezésére áll: Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - M: (+352) 691 553 547